

РЕШЕНИЕ

№ 1326

гр. София, 09.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Георгиева
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Асен Воденичаров Въззивно гражданско дело
№ 20221000500894 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 266954 от 15.12.2021 год., постановено по гр.д.№ 17167/2018 год. по описа на СГС, I-19 състав са отхвърлени предявените от О. К. и Н. К. – К. против „Обединена Българска банка“ АД искове с правно основание чл.482, ал.4 от ГПК за заплащане на сумата от 113 909 лева, представляващи претърпени вреди, вследствие недобросъвестно поведение на заложен кредитор, изразяващо се в продажба на 246 картини, като са разпределени разноските по делото.

Решението е обжалвано от ищците О. К. и Н. К. – К., чрез процесуален представител, като се излагат твърдения за неправилност. Релевират се доводи, че сключената спогодба е нищожна, поради липса на форма и като такава не е породила изначало правното си действие. Правят се оплаквания, че съдът неправилно е приел, че не са собственици към момента на проданта, тъй като възложителя „Хом Кеър Травел“ ЕООД изрично е направил признание в отговора на отправената нотариална покана, че единствено държи картините, а не е техен собственик. Твърди се, че липса каквато и да било престация от страна на възложителя, т.е. липса даване вместо изпълнение, поради което и собствеността върху вещите не е преминала в неговия патримониум. Моли се за отмяна на решението и постановяване на нова с което исковите претенции да бъдат уважени изцяло.

Въззиваемият „Обединена Българска банка“ АД, чрез процесуален представител оспорва жалбата и моли съда да потвърди обжалваното решение. Излагат се доводи, че правилно

съдът е обсъдил всички релевантни към спора доказателства и въз основа на тях е постановил решението си. Претендират юрисконсултско възнаграждение.

Жалбата е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК срещу подлежащ на обжалване съдебен акт от страна в производството, имаща право на жалба, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество е неоснователна.

Пред първоинстанционният съд е предявен иск с правно основание 482, ал.4 от ГПК, като ишците О. К. и Н. К. – К. излагат в исковата молба, че на 11.08.2005 г., като изпълнители, сключили договор за изработка с възложител „Евро Холидейс“ АД. Съгласно договора, ишците се задължили да изработят на свой риск и със свои материали 246 картини, от които 245 живопис и една графика, три стенописа с обща квадратура 48 кв.м., ръчно позлатяване с шлам метал на рецепцията и прилежащ цокъл към тавана на фойейето на Гранд-хотел „Приморско“, както и дизайн и предпечат на имената на лоби бар, сладкарници и ресторанти, прилежащи към фойейето, цялостна концепция на стаите на хотела, изпълнение на всички табели на хотела. Възложителят се задължил да приеме на свой ред работата с приемо-предавателен протокол като заплати възнаграждение в размер на 67 850 лева. без ДДС. В договора бил уговорен начин на преминаване на собствеността върху картините, който включвал заплащане на възнаграждението, но такова не било извършено. Работата била приета без възражение от възложителя, а впоследствие и поради затрудненото му финансово положение, на 01.11.2007 г. страните сключили спогодба, съгласно която вместо плащане на уговорената цена, възложителят се задължил да прехвърли на ишците свой недвижим имот. Твърди се, че тази уговорка била нищожна поради липса на форма, както и твърдения, че самата спогодба е нищожна респ. ишците не получили изпълнение. Междувременно „Евро Холидейс“ АД сключило на 05.07.2007 г. договор за особен залог върху търговското си предприятие със заложен кредитор „СиБанк“ АД, който бил вписан в ТР на 21.05.2008 г., а впоследствие бил сключен договор за покупко-продажба по реда на чл. 37 от ЗОЗ на съвкупност от движими вещи, част от търговското предприятие на длъжника. Купувач по този договор бил „Управление на активи за продажба 2“ ЕООД /със сегашно наименование „ОББ Център Мениджмънт“ ЕООД/, което към датата на сключване на договора било собственост на „СиБанк“ АД, т.е. свързани лица по смисъла на §1 от ДРТЗ. Твърди се, че Гранд-хотел „Приморско“ е собственост и се стопанисва от „Хом Кеър Травел“ ЕООД, към който ишците изпратили нотариална покана за предаване на владението на процесните картини. Твърди се, че с оглед продажбата на картините по реда на ЗОЗ и съгласно разпоредбите на чл. 482 от ГПК предишният собственик има право да получи цената, ако не е изплатена по разпределението. Твърди се, че в договора, сключен по ЗОЗ, цената на процесните картини е 7 018 лева, която противоречала на здравия разум и добрите нрави. Твърди се недобросъвестност на заложния кредитор. При тези твърдения е мотивиран правен интерес от исковете и са сезирали съдът с искане да осъди ответника „Обединена Българска банка“ АД, като правоприемник на „СиБанк“ АД да им заплати сумата от 113 909 лева, представляваща претърпени вреди вследствие недобросъвестното поведение на „СиБанк“ АД като заложен кредитор, чийто правоприемник е соченият

ответник, изразяващо се в продажба на 246 картини, които не са били собственост на залогодателя.

Ответникът „Обединена Българска банка“ АД оспорва исковете, като твърди, че ишците не са били собственици на движимите вещи към момента на извършване на проданта и моли за отхвърляне.

Атакуваното решение е валидно и допустимо, поради което съдът е обвързан от направените от жалбоподателя оплаквания, касаещи наличието на материално правните предпоставки за реализиране отговорността на ответника – конкретно налице ли е сложния фактически състав на чл.482, ал.4 от ГПК.

Фактическата обстановка е правилно установена от първоинстанционният съд и е следната:

Не е спорно между страните, че на 11.08.2005 год. между „Евро Холидейс“ АД, като възложител и О. К. и Н. К. – К., като изпълнители е бил сключен договор за изработка, по силата на който възложителят е възложил на изпълнители, а те са се съгласили да изработят на свой риск и със свои материали произведения на изкуството, съгласно спецификация – Приложение 1 към договора, предназначени за трайно експониране в Гранд хотел „Приморско“. Уговорено е предаването респ. приемането на произведенията да се извърши с приемо-предавателен протокол. Страните са се съгласили, че собствеността върху произведенията, имуществените права по ЗАПСП и съответно риска от погиване преминават върху възложителя след подписване на двустранен приемо-предавателен протокол и след заплащане на уговореното възнаграждение. Уговорено е, че при незаплащане на цената в срок, собствеността върху произведенията остават за изпълнителите, а възложителят е само техен ползвател. Уговореното възнаграждение е в размер на 67 850 лева без ДДС, платимо в 14-дневен срок от датата на окончателното предаване на произведенията на възложителя. Представена е и спецификацията по договора, установяваща предмета на договора за изработка - 246 картини, от които 245 живопис и една графика, три стенописа с обща квадратура 48 кв.м., ръчно позлатяване с шлам метал на рецепцията и прилежащ цокъл към тавана на фойето на Гранд хотел „Приморско“, както и дизайн и предпечат на имената на лоби бар, сладкарници и ресторанти, прилежащи към фойето, цялостна концепция на стаите на хотела, изпълнение на всички табели на хотела.

От представения двустранно подписан приемо-предавателен протокол от 17.04.2007 г., се установява, че изпълнителите по договора за изработка са предали на възложителя 246 картини – 245 картини живопис и една графика, който ги е приел без претенции по количествата и качеството на изпълнение.

На 01.11.2007 г. е сключена спогодба между „Евро Холидейс“ АД като възложител, О. К. и Н. К. – К., като изпълнители и М. Ф. К., като купувач, по силата на която страните са постигнали съгласие вместо плащане на възнаграждение по договор за изработка от 11.08.2005 г. възложителят е предложил на изпълнителите да прехвърли на тях или на трето лице, посочено от тях, свой собствен недвижим имот, съставляващ апартамент Д 2-9, разположен на втория етаж от сграда „Д“ в хотелски комплекс „Сън Сендс Сити“ в УПИ

XII-32, XI-31, 133, 763 в кв. 29 по плана на гр. Приморско с площ от 71.70 кв.м. като стойността на имота се определя от възложителя на 45 000 лева. Съгласно тази спогодба изпълнителите са се съгласили с отправеното им предложение, както и са се съгласили да считат вземането си за погасено. Съобразно т.3 от спогодбата изпълнителите са се съгласили изрично да посочат купувача като трето лице, към което да бъде изпълнено задължението, както и че с подписването на спогодбата задължението за плащане по договора за покупко-продажба на недвижим имот ще се счита окончателно и изцяло изпълнено. В т.5 от договора за спогодба изпълнителите и купувача са опростили на възложителя сумата от 22 850 лева, съставляваща нетен остатък от задължението му за плащане на възнаграждението по договора за изработка, ако имотът, предмет на предварителния договор бъде предаден на купувача с валидно разрешение за ползване не по-късно от 31.05.2008 г.

Представен е по делото предварителен договор за покупко-продажба на недвижим имот във ваканционен комплекс „Сън Сендс Сити“ – Приморско, сключен на 05.11.2007 г. между М. Ф. К., като купувач, и „Евро Холидейс“ АД, като продавач, по силата на който, продавачът се е задължил да продаде на купувача следния недвижим имот апартамент Д 2-9, разположен на втория етаж от сграда „Д“, състоящ се от дневна с кухненски бокс, спалня, баня с тоалетна и два балкона с обща площ от 71, 70 кв.м.в хотелски комплекс „Сън Сендс Сити“ в УПИ XII-32, XI-31, 133, 763 в кв. 29 по плана на гр. Приморско, като цената на имота е в размер на 45 000 лева, платима както следва– 90% в срок до 20 дни от датата на подписване на договора и 10% при нотариалното оформяне на договора. С влязло в сила на 17.11.2011 г. решение № 315/19.10.2011 г. на ОС – Бургас по гр.д. 605/11 г. предварителният договор е обявен за окончателен на основание чл. 19 ал.3 от ЗЗД.

По делото е представен договор за учредяване на особен залог върху търговско предприятие, сключен на 05.07.2007 г. между „Сибанк“ АД, като заложен кредитор, и „Евро Холидейс“ АД, като залогодател, с което се обезпечава вземането на зложния кредитор по договор за банков кредит в размер на 9 300 000 евро. Представено е и извлечение от ТР, установяващо вписване на залога. Представен е и договор за покупко-продажба по реда на ЗОЗ от 25.02.2014 г., сключен между „Сибанк“ ЕАД, като продавач, и „Управление на активи за продажба 2“ ЕООД, като купувач, с предмет съвкупност от движими вещи, представляващи хотелско оборудване, част от търговското предприятие на „Евро Холидейс“ АД, подробно индивидуализирани в приложение 1, неразделна част от договора при цена от 528 074 лева без ДДС.

Видно е от представената по делото нотариална покана от 13.07.2018 год., че ищите са поканили „Хом Кеър Травел“ ЕООД да им предаде владението върху процесните картини, но с отговор от 25.07.2018 год. дружеството е отказало, като е поддържало, че ищите не са собственици на движимите вещи.

Останалите приети по делото писмени доказателства не установяват релевантни за спора факти и обстоятелства и като такива не следва да се обсъждат и ценят.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

За да бъде уважен иск с правно основание чл.482, ал.3 и 4 от ГПК ищецът следва да установи, че е бил собственик на движимите вещи, предмет на спора към датата на проданта, факта на недобросъвестност на възискателя, причинени вреди, причинно следствена връзка между поведението на възискателя и вредите, вида и техния размер.

Установи се по делото, че на 11.08.2005 год. между О. К. и Н. К.–К., като изпълнители от една страна и „Евро Холидейс“ АД, като възложител от друга, е бил сключен договор за изработка по смисъла на чл.258 от ЗЗД, досежно изработването на процесните картини. Съобразно уговорките между страните по този договор правото на собственост и имуществените права по ЗАПСП върху изработеното преминава в патримониума на възложителя при сбъждане на две условия в съотношение на кумулативност: 1/ подписване на двустранен приемо-предавателен протокол и 2/ заплащане на уговореното възнаграждение, която уговорка не противоречи на разпоредбата на чл.42 ал.1 от ЗАПСП, уреждаща правна възможност страните да уговорят нещо различно от установеното в цитираната правна норма.

Първото условие по договора - предаване на картините на възложителя от страна на изпълнителите е изпълнено и е обективизирано в нарочен двустранен приемо-предавателен протокол.

Досежно второто кумулативно условие – заплащане на възнаграждението по чл.266 от ЗЗД от страна на възложителя се твърди, че същото не е заплатено. Установи се по делото, че страните по договора за изработка са уредили отношенията си по повод заплащане на възнаграждението с последваща спогодба по смисъла на чл.365 от ЗЗД. С тази спогодба, тълкувайки действителната воля на страните /чл.20 от ЗЗД/, О. К. и Н. К.–К. са приели предложението на възложителя „Евро Холидейс“ АД да им прехвърли, на тях или на трето, посочено от тях лице, собствеността на недвижим имот, индивидуализиран в спогодбата, като с подписването на спогодбата са се съгласили, че задължението за плащане на договора по договора за покупко-продажба ще се счита окончателно и изцяло изпълнено. По естеството си така постигнатата уговорка представлява *datio in solutum* и е допустим и правомерен способ за погасяване на парични задължения по смисъла на чл.65 ал.1 от ЗЗД предвид обективизираното съгласие на кредитора. Постигнатото съгласие с оглед чл.9 от ЗЗД обвързва страните, но тази обвързаност не е неотменна. Надлежното изпълнение е един от начините страните да се освободят от обвързаност, те могат да се освободят и чрез постигането на ново съгласие било като прекратят, развалят или отменят сключения договор, било като уговорят други /различни/ насрещни права и задължения, което страните са сторили сключвайки последващия договор за спогодба.

Неоснователни са релевираните възражения от страна на ищцовата страна за нищожност на спогодбата, поради липса на форма. Договорът за спогодба е неформален договор, т.е. не се изиска форма за действителност. Писмената форма е необходима единствено за доказване на факта на неговото сключване. В настоящия случай със сключената спогодба страните по договора за изработка са уредили свои съществуващи облигационни отношения като са се

съгласили длъжникът да престира недвижим имот вместо съществуващото му парично задължение. При тълкуването на спогодбата не може да се извлече извод, че с факта на нейното сключване, страните са целели транслиране на вещно право на собственост, за да е необходима нотариална форма за действителност, липсата на която да води до нищожност на договора /чл.26, ал.2 от ЗЗД/. Напротив - в изпълнение на уговорките по спогодбата, видно от данните по делото, е сключен последващ предварителен договор между длъжника-възложител /продавач по предварителния договор/ и трето, посочено от кредиторите-изпълнители, лице, което също е страна по спогодбата. Отново видно от данните по делото, този предварителен договор, е обявен по реда на чл.19 ал.3 от ЗЗД за окончателен. Конститутивното съдебно решение по чл.19 ал.3 от ЗЗД е годно придобивно основание по смисъла на чл.77 от ЗС. При съвкупен анализ на тези доказателства по делото, намира, че уговорките постигнати от страните по договора за спогодба от 01.11.2007 г. са изпълнени, а с факта на изпълнение на задълженията по спогодбата е погасено и задължението за заплащане на възнаграждението по договора за изработка от 2005 г. Основанието на новият договор /спогодбата/ е погасяване на старото задължение чрез престиране на правни действия вместо пари. Даването вместо изпълнение погасява старото задължение, т.е. са осъществени двете кумулативни предпоставки, уговорени от страните, досежно преминаване правото на собственост върху изработеното в патримониума на възложителя. Неоснователни са доводите на жалбоподателите, че предварителния договор от 05.11.2007 год. не може да се свърже с договора за спогодба. Това е така, тъй като предметът на предварителния договор е идентичен като индивидуализация с този, посочен в спогодбата, същият е сключен непосредствено след датата на договора за спогодба и купувач по предварителния договор е третото, посочено от настоящите ищци лице, страна и в договора за спогодба. Не се ангажираха доказателства в настоящето производство, че прехвърлянето на правото на собственост не било безвъзмездно, а купувачът престира пари. Самите твърдения се опровергават от съдържанието на писмо от 23.02.2016 г., изходящо от настоящите ищци /стр.117 в делото/, в което се съдържа изрично признание, че предварителният договор е сключен именно с оглед изпълнение на договора за спогодба и вещните и облигационни отношения между ищите и праводателя им /възложител/ са уредени. По естеството си това обективизирано волеизявление съставлява извънсъдебно признание на неизгоден за страната факт, което е годно доказателствено средство на общо основание като извънсъдебното признание може да бъде доказано или със свидетелски показания или с документа, който го материализира.

Не намира опора в събраните по делото доказателства и твърдения на жалбоподателите, че дружеството „Хом Кеър Травел“ ЕООД е направило извънсъдебно признание, че е единствено държател на вещите, позовавайки се на отговора на изпратената до него нотариална покана. Напротив – в този документ е обективизирано волеизявление, че дружеството не счита ищите за собственици на вещите и поради това не дължи предаване на владението върху тях.

Всичко изложено мотивира съдът да приеме, че предявената искова претенция за заплащане

на сумата от 113 909 лева, представляващи претърпени вреди, вследствие недобросъвестно поведение на заложен кредитор, изразяващо се в продажба на 246 картини е неоснователна.

Поради съвпадане на правните изводи на двете инстанции решението на Софийския градски съд следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на делото пред настоящата въззивна инстанция въззивникът дължи на въззиваемия юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя на 100 лева, определено съгласно чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ и въз основа на чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 266954 от 15.12.2021 год., постановено по гр.д.№ 17167/2018 год. по описа на СГС, I-19 състав.

ОСЪЖДА О. К. и Н. К. – К. да заплатят на „Обединена Българска банка“ АД, на основание чл.78, ал.8 от ГПК сумата от 100 лева, юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва при условията на чл. 280 от ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____